

LLTI BR F 2-1053

Viliaus Kalvaičio laiškai Jonui Basanavičiui

1

Girrehnen b[ei?] Kraupischken i[n] Preussen
24.VI.1888

Jo Mylistai
Ponui Dr. Basanovičiui
Lom-Palanka
Bulgarijo[j].

Pasigarbinu save, Tau kaip didžiam Lietuvininkų Myletojui mano širdingiausį sveikinimą šišon pridėtose kortikėse (kurių aš Berlyne padarydinau) ištart galėdams.

Didiai džiaugiuosi patyręs, kad Tu misliji mūsų prisnūdusį laikraštį „Aušra“ pabudyti ir savo rankele valdyti.

Galvelę palenkdamas lieku

Tavo prastas

Vilius Kalvaitis.

„Birutės“ draugsąnaris.

2

Tilžėje 12.I.1901

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Pirm viso meldžiu atlaidos dėl mano užgaišimo su pasakų nurašymu. Tai labai apgailiu, ale dėl ligūstumo ne vis teip sekas, kaip rokuojama. Betgi lūkuriu, kad jau Sekminėms tą darbą užbaigsiu. Ir Tamstai tad' tai be užtrukimo ir džiaugsmingai pranešiu.

Ponui Kunigui Žilinskui, Plymouth, teipjau šiandien grometą pasiunčiu, jog mano iš visos mūsų (Prūsų) Lietuvos per 500 dainelių, prie kurių dar per 150 d[ainų] mano pirmtakūnų... prisided = per 700 dainelių spaudinimui gatavos, o tai po vardu „Prūsų Lietuvininkų Dainos“. Jei Pons Žilinskas tai ant savo kaštos atspausdinti apsiims, man pritinkantį pinigiską atlyginimą bei 500 eks[empliorių] priskirdams, tai galės jų atspaudinimas prasidėt. –

Su širdingiausiu sveikinimu ir

godone

V. Kalvaitis

3

25.5.[19]01

Garbingas Pon Doktor!

Labai meldžiu man prabočyt, jog dėl sergaliavimo dar neužbaigiau... kaip mislijęs buvau, kiek įgalėdams trūsuojuos.

Su godone

V. Kalvaitis

4

Tilžėje Reitbahnstr. 3 / 9.IX.1901

Aukštai garbingam
 Ponui Dr. J. Basanavičiui
 Varnoje

Jūsų Mylistai pakarniai pranešu, jog mano surinktuosus liet[uviškus] papasakojimus, kurių ant 800 yra, kiekvieną ant skyraus popieriaus nurašydams, kad ir negalinėdams, galų galiausiai dabar užbaigiau. Žinoma, jog spaudinimui jas dar peržiūrėt reik, jų vyriausis įturis Tamstai jau per mano gromatą nuo 12.I. šio meto žinomas.

Tamstos apgarsinimo del liet[uviškų] pasakų atbodams, Tamstos pakarniausiai meldams, labai meilyčiau, jei dar ne per vėlu, jų priėmimo su nors 150,00 M[arkų] atlyginimo lūkėdams.

Dar primenu, jog dabar su liet[uviškų] kiemų, upjų bei žmonių vardų užbaigimu trūsuootis pradėsiu, nes buvau tai į šalį pastūmęs. O dainelių, mano ir pirm rinkėjų, visu labu per 700 yra, jau seniai spaudinimui gatavos, apgailiu neįstengdams išleisti. Tamstai mielai pasiliecavodams lieku

Su godone
 V. Kalvaitis

5

24.IX.1901

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Jūsų kortikę nuo 13. 9. [?] gražiai ir linksmingai sulaukiau. Pasakų rankraštį labai mielai Tamstai prisiūsiu, apgailiu šiose dienose tai neatspėjęs, meldžiu dar pora dienų palūkėt. Su širdingiausiu sveikinimu

V. Kalvaitis

6

Tilžėje 10.X.1901

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Pagal muma susirašymą pasiunčiu Jums dabar visą mano dvasišką rinkinį. Iš ne visai pilnai 800 dalelių berods sijojant bei sušvelninant sumažės. Kone prie

kožno papasakojimo yra valsčius, skrytis, parapija, kiemas ir pravardė tą atsitikimą pritapusio ar pasakotojo, beje, prie sudavadijimo adresus patogumo dėl aptamsint reik. Tą tytveiką laiškelių nors kiek skirstinėdams neretai patėmyjau dalelių vienaip iš neregėto svieto liudyjant, o tačiau daug mylių atstume. Pagal mano mislį, rodos, tie papasakojimai nusistebėtinai ypatingą ir labai svarbią Prūsų lietuvininkų mitų knygą nuduotų! Šišon pripuol man: Miegančiojo vadžiojims; Dvasės kai vat[a]i prisi-tver (pripažinims šio česo spiritistų); Lietuviška prarakystė apie tolkalbį, geležkelį – platesnio patyrimo apie šį paskujį vis meilijau dar ten nukeliaut; o ir į Pilkalno kraštą del labai ypatingojo ilgojo apžadėjimo skaitymo, apie kurį rinkiny visai neminėta, to galėtojis pats man sakė tą skaitymą iš Azijos kilusį, labai apsigailiu tai ištesėt negalėjęs.

Dabar gi, mielas ir garbingas Pone, Jums savo rankraščių palieciavodams, lūkurium, jog jį tinkančiu pripažindami, man pritinkantį apalgavojimą [gauti], atpenč – netin-kant jį patį sugrąžyt malonėt.

Nuo Aukščiausiojo Jums viso gero velydams draug [su] savo sesele, širdingiau-sioms laboms dienomis

pakarnystėje
Vilus Kalvaitis

Kai pakelį pasiųsdams, šauniai įpirksiu.

7

Tilžėje 10.X.[19]01

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Šiuomi pakarniai pranešu, jog jau galiausiai šiandien Jūsų Mylistui savo rankraščių kaip paketą pasiunčiau. Mažumą klapatų tuomi turėjau, todėl labai meldžiu po gavimo man tuoj apie gavimą pranešt malonet.

Daug labų dienų
V. Kalvaitis

8

Tilžėje 30.X.1901

Garbingiausias Pon Doktor!

Iš tėviškės parkeliavęs, labai prasidžiugau Tavo kortikę radęs, o kuo daugiau džiaugiasi, jog Jūs mano siuntinį gražiai gavot, nes labai baimijaus, kadang

tik vien paprasčiausiu būdu čionlink siuntiniai tepriimami, rūpėjo del mierio atsiekimo. Dabar gi Dievui dėkui, kad jau Jūsų rankose yra. Tik labai meldžiu man atleist malonėt, jog savo nežinojime ant abiejų pusų rašiau, o negalėjime (be ortografijos)..., nes tiek tik po mano 14 meto tai iš savęs prisimokinau. Ik tol... rašyme vien vokiš[kai] pamokints buvau, džiaugiuosi, Dievui dėkavodams, nors tiek nujiegdams, o lūkuriu, jog Jūs man, mano kliaudi dvi atleisdami, tei[p]jau džaugsťes svarbų rinkinį gavę. Berods gal būt, jog Jūs tai peržiūrėdami be verčios rastumbit savo aukštoje moksliškoje išmintyje, – na, tai ką daryt, tai aš mielai gatavs mano visą rankrašťį atgal imt. Paliecavoju tai Jūsų valiai, tvirtai tikėdams, jog Jūs tai kuo geriausiai ištaisyste. Su širdingiausiu sveikinimu ir labomis dienomis prastas Jūsų

V. Kalvaitis

9

[Pašto antspaude: Tilsit 14.11.[19]01]

Aukštai garbavojams Pon Doktor! Jūsų Mylistai šiuomi pakarniai ir dėkingai pranešu, jog Jūsų grometą nuo 5. š[io mėnesio] bei joje minėtuosius 188 Fr[ankus] = 151,52 M[arkės] gražiai gavau. Ne vien grometa, bet ir piningais mane be galo pradžiuginot, už tatai, pagal Dievą Jums kuo širdingiausiai dėkavodams, prociavosiuos Jūsų meilijimą pasekt ir su čėsu atsiliept. Su širdingiausiu sveikinimu Jūsų prastas

Vilius Kalvaitis

10

Tilžėje 8.XII.1901

Aukštai garbingas Pone!

Jūsų Mylistai šiuomi pakarniai pranešu, jog del Jūsų geidžiamųjų papasakojimų, būtent: apie ceremonijas prie ligonių ir šermenyse, kai ir apie Dievą, dangų, peklą ir dūšių pasigyvenimą tenai, jau šišon (Prūsų Lietuvoj) rinkimo čėsas nubėgęs, daug per vėlai, rodos, todėl noprosnai prociavosiuos. Juk kad tokių papasakojimų dar buvę būt, tai aš dar po Lietuvą bekeliaudams mielai užrašinėjės būčia. Manęs jau andai minėtąjį platesnį prarakavimą apie svieto galą bei tą ilgąjį apžadėjimo skaitymą, kursai lyg vainiks ant mano rinkimo būt, ketu tyčia ten nukeliaut.

Je[i] tam lygių pasakėlių, kai[p] jau prisiųstosios, pat šišia, Tilžėje, galėčia suvogt, labai džiaugčiaus. Jei Jūs mano pasakėlių atsijas (netinkančiausias) man sugrąžytumbit, tad galėčia riktuotis, kokios užrašinėjimo vertos. Šišon pripuol man Jūsų priminėjims, jog prisiųstąsias dar čystai ant vienos pusės perrašydint reiks! Na, tai

aš dabar ilguose vakaruose labai mielai tai už 50 M[arkių] ik Velykų atlikčia, o tikiu, kad ant Jūsų paprašymo Pons Kunigs Dr. V. Gaigals mano rašybos kliaudas (kai tai jau prie dainelių [padaręs?]) pataisytų, tad jų atspaudinimas pavasarį jau prasidėt galėtų. Aš juo džiaugčiaus, kad mano surinktosios pasakaitės pagal mūsų (prūsų) lietuvininkų tarmenę, o irgi be pašalinimo žodžio *kai? kay*, po vardu „Prūsų Lietuvininkų mitologija“, o tai visos krūvoj į vieną tomą [sudėtos] išeitų, koktai jau andai minėjau, o tai pačio platumo, kai Jūsų pirmoji mitų knyga, tad, paskujam tomui išėjus, galėtų visos į vieną knygą įrištos tapt. Iš tiesos šime dalyke ir Jūs tos pačios dūmos esat, už tai aš Jums juo dėkings būsiu.

Dievui dėkui, jog Jis Jus tokia didžia išminčia bei bagotyte apvainikavęs yra, o Jūs tuo vainiku čystoj bei tikroj meilėj (be vieros skirtumo) I. Kor. 13 [Naujojo Testamento pirmasis laiškas korintiečiams] nusmelktą Lietuvą globojat, vis vieną knygą po kitos kai didį lietuvių skarbą į šviesą pastatydami. Aukščiausiasis rasi priskyrė, kad Jūs ir mano surinktąsias daineles su čėsu ant savo kaštos išleist apsimste, nes jų vertybė yr nemenka pagal jau šišon minėtojo Pono išsitarimo nuo 5 Juni 1897: „Yra tai labai vertingos ir brangios Dainos, ir mano širdis džiaugiasi jas beskaitant. Tu Lietuvai bei mokytam svietui per tai tikrą skarbą padovanosi...“ Tenusiduod Jūsų valia, o jei ką negerai išsitaręs būčia, tai labai atlaidos meldžiu.

Su aukštu pagarbinimu ir labomis dienomis
Vilius Kalvaitis

11

Tilžėje 8.I.[19]02

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Naujame mete pirm viso Jums nuo Aukščiausiojo viso gero veliju.

Labai malonėčiau, jog tas pasakaites visas krūvoj į vieną sąsagą (brošiurką) išleistumbit. Šiaip, rodos, mano gyvasties bėgio ne reikals, kurį vėliau mielai prisišiu; ne mokytojis, bet didis knygų prietelis buvau ir esu. To patikrinimo dėl[ei] išsidrįstu šišon raštelį priglaust, – tris metus buvau Berlyne, tad[a] per Venedigį į Neapel'į, o nuo Vesuvo per Šveicariją sugrįžau.

Džiaugiuos Jums mano d[a]inelių atsimenant, kurių pats nuo žmonių surinkau 515, prie tųjų prisided dar, teipojau čyts rankraštis, lapelių 65, krūvoj 580. Rėzo[s] ir kitų rinkėjų 146, tai yra iš viso labo 726 dainos. Apie jų vertybę šikart dar nežinau.

Šias eiles baigdamas gavau Jūsų mielą kortikę nuo 1.I.[19]02. Žadėtų pasakaičių negaliu šišia užgriebt, Bana[i]tis ketino kelias Jums prisiųst; berods del prarakavimo apie sūdną dieną bei ilgo apžadėjimo Tęlink žiūrėsiu nors ant pora dienų

iškelti. Šiaip jau 1894 [metų] rinkimą užbaigęs esu, todėl ir Jūs minėtąsios, ik šiol man dar nepažįstamosios knygos man be naudos būt.

Jums viso gero velydamis sveikinimu.

Su pasižeminimu

V. Kalvaitis

[Puslapio apačioje smulkia rašysena prirašyta:] Kitąkart ir lietuvišką priprovą prieš re[u]matizmą aprašysiu, nuo kurios po neilgo sumažėjimo mano daugmetinos bėdos pajutau, o kaip rodos, iš tiesos pasveiksiu. Aukščiausiam test dėka.

12

Tilžėje 29.I.02

Labai garbingas Pon Doktor!

Jūsų Mylistos meldžiu pakarniai atlaidos, kadangi anąkart 8 š[io] m[ėnesio] Jums rašydams be ilgo apmislėjimo rankraščio prekį nuo tų 700 dainelių, nei save, nei kitą nuskriaust nenorėdams, neišsidrįsau priduo. Misliju, 3000 eks[empliorių] atspaudus pakaktų, o knygą po 3 M[arkes] parduodant, ne per brangiai būt. Pagal tai misliju už rankraštį kokią 1200 M[arkių] gaut. Vienu žodžiu sakant, lūkiu, jog Jūsų Mylistai vien tokį tautietį ant to paakyt pasiseks, kursai ne del pelno, bet vien iš meilės ir garbės į savo giminę tą skarbą iške[lt] trokšdams, iš savo apsto man, nuvargusiam Lietuvos keleivjui, minėtąjį prekį priteikt malonės.

O prie žinių apie mane... bene gerai būt ir žinios nuo mano kelionės per Lietuvą, tarp kurių vertingų pritapimų surašęs turiu ir po kitų savo raštiškų darbų užbaigimo, būtent jau ateisiančioj vasaroj, tai persijot ketu.

Su širdingiausiu sveikinimu lieku su pasižeminimu

V. Kalvaitis

13

21.5.1902

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Šiandien mane labai pradžiuginot su „Ožkabilių Dainomis“, už tai širdingai dėkui.

Daug labų dienų.

Vilius Kalvaitis

14

Tilžėje 26.V.[19]02

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Šiuomi pakarniai pranešu atsiliepdams, jog elckis tai yra tas baltasis vyrų krūtinę apdengiąs apdangals su tokia jau balta apikakle, del pasidabinimo (pasipuišimo) apsi-segiams, ale vis po bruzlaku (bruslotu) dėvjams. Bruzlaks jį visą apdengia, tik apikaklė bei pakaklės vieta ne ant elckio, mieliausiai dar juods arba ir margs raištelis dėvjams; vokiečiai sako: ant elcke = „Chemisett“, kiemuose jie sako „Hälske“. Aš nėsu kitaip kai „elckis“ girdėjęs. Suprantama, jog tai nuo vokiškojo žodžio *Hälske* gaminas. Ne dyvai, kad dar šiandien sakant girdi: „Tai su baltu elckiu“, arba ir tik „su balta krūtine“ ...

pravardžių	apie	3500
vardų v[yrų] ir m[oterų]	„	400
istoriškų		
pravardžių	„	900
vardų m...	„	70
<hr/>		
kiemų vardų	„	1900
upjų „	ant	200

Tie vardai bei pravardės kožna kitokia, pagal a b c sudavadytos, ale be paminė-jimo, iš kokios parapijos arba krašto. Ale kiemų bei upjų vardai iš kokios parapijos, kreizo bei Regierungsbecirkio draug su vokiškais vardais paminėti, – ar ne, rasi, geriaus būt ir kai žmonių vardus bei pravardes vien be vokiško privedimo druka-vodint? Rods, girdėsiu, ką propesorius pons Kurša[i]tis apie tai sakys, kuriam tai jau seniai pažadėjau, ar rasi Jis dabar jau visai tuos vardus nepriims į Liet[uviškos] litterariškos draugystės išleidimą. Vis misliju pagal Jo taktartinį pažadėjimą kokį 100 M[arkų] ir kelis šimtus eksempliorų gaut.

Dar turiu, kad ir mažai, kvietkų, ir vokiškai – grybų, gyvuolių naminių irgi šunų vardų surinkęs, irgi pat vėjo 24 vietas = „Windrose“, nežinau, ar tai ir[gi] pritiktų prie viršiau minėtų vardų pridėt. Man labai miel būt, jei Jūs man apie tai vislab rodą duot malonėtumbit.

Su širdingiausiu sveikinimu ir velyjimu
labų dienų
lieku

V. Kalvaitis

Mano kortikę nuo 21. jau būste gavę. Darkart labai dėkui Tamstai už „Ožkabalių Dainas“.

15

[Siuntimo data ir vieta nenurodyta]

Labai garbingas Pon Doktor!

Jūsų Mylistai pakarniai pranešu, jog subatoj 14 [dieną, valandą?] pas prof. Kurša[i]tį su mano surinktaisiais vardais buvau. Jis labai prasidžiugo, sutarėva ant utarninko apie tai iš tikro davadytis. Ale, rodos, nesutarsiva, kadang istoriškuosius, apie tų visų lietuviškumą abejodams, visai nepriėmė, nes Jis ant kelių grykiškų valdonų, o ypačiai ir ant vardo „Odins“, atsitrenkė. Vakar aš, knygą S. Daukanto „Būdas sen[ovės] lietuvių“ beskaitydams, ant 95 pusės viršuj atradau lietuvininką Odiną kai uola stovintį. Teip besklaidydams užėjau ir šį pridėtąjį laišką. Gal būt, kad ši pasaka nėra tarpe visųjų, todėl pasiskubindams ją paskui pasiunčiu.

Velydams širdingiausias labas dienas, lieku viernas

Jūsų

V. Kalvaitis

16

[Pašto antspaude: Tilsit 25.6.1902]

Labai garbingas Pon Doktor!

Jūsų Mylistai išsidrįstu vėl pora žodelių rašytie, podraug meldamas man tai nedyvyti. Del mano vardų rankraščių su p. K[uršaičiu] šį kartą nesulygau. Jis guodės, jog draugystės skrynias labai nusekus, o juk tokį svarbų darbą, koktai ir nuo Jo atsikartotinai pripažintą, ypačiai nemeilyčiau atskirt istoriškuosius vardus, kurių ale Jis visai nenor, kačeig ir privedžiau iš S[imono] Dauk[anto] „Būd[o] s[enovės] liet[uvių]“, l. 140, 141...

Jau seniai nešiojuos su ta mislia, bet vos dabar išsidrįstu ištart, būtent, man rodos, gerusiai būt, kad Tamsta mano tą vardų rankraštį rankon paimti malonėtumbei, tai nebreyktų nei nuo K[uršaičio] minavotų akcentų del supratimo vok[iečių], juk tie ir[gi] nesirūpin, ar mes jų suprantam. O bene geriaus būt kiemų ir upjų vardus vien lietuviškai, o ne ir vokiškai drukavot. Su širdingiausiu sveikinimu

V. Kalvaitis

Bene Tamsta istoriškujų vardų tad nemeilytai, na, tai galėtų tie ir atgal likt. O atlyginimui man kur 100 M[arkių], o potam 150 eks[em]pl[iorių], rodos, ne per daug būt. Ale, del Dievo, neprikalbu tai!

17

Tilsit 27.12.1902

[Po atviruko vokiško užrašo pridurta lietuviškai:] „1903. Fröhliches Neuer Jahr“
 velija V. Kalvaitis Ponui dėkavodams už šiandien gautąsias dvi knygi.

18

Tilžėje 3.III.[19]03

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Labai meldžiu atlaidos, jog aš mano ligūstume bei šio pridėjimo dėl ne tuoj
 atspėjau Tamstai ant meilingo užkvietimo atsiliept.

Apgailiu nežinodams, ar etnograpiškasis laikraštis knygutės stone išeis. Jei ne,
 tai, rodos, nei pamislyt negaliu, kad ir tik po mažumą nuo visų skyrių mano rin-
 kinio jame patilpus, man ant palengvinimo išleidimui, o tad pardavinėjimui... būt,
 bet, rodos, tai lyg pelai išlakiotų, o aš, kvietkas išskynęs, galėčiau vien į stagarus
 žiopsot. Kas kita būt, jei Tamstos laiškas knygutės stone išeis, na, tai irgi visais
 vardais, – mielai sutart galėtųva. Nesyk pamislįjau tą vardų labai vienoj knygutėj su-
 glaudus, nors pora grašių mano išdėtų piningėlių atgrįžtų, bet ką darysiu biednasis.
 Juk ne vien šio česo, bet ir istoriškų vardų šauną šmotą turiu, toliaus kiemų, upjų,
 žuvų, naminių gyvuolių šaukiamų vardų, kvietkų, dangaus kraštų vardų, ir zvanų
 balsų yra, – būt svarbi knyga. Kiemų vardų nurašymų draug su vokiškais vardais
 bei paženklinimu jų vietų dar neužbaigiau perrašydams, bet grynai lietuviškai, be
 vokiškumo bei be paženklinimo jų vietų jau seniai davade.

Dabar dėl jau pradžioj minėto pridėjimo pora žodelių. Anačės Tilžėje 9.X.[19]01
 Tamstai tarp kitko buvau rašęs: „...pasiuončiu Jums dabar visą mano dvasišką rinki-
 nį. Iš ne visai pilnai 800 dalelių berods siojant bei sušvelninant sumažės. Kone prie
 kožno papasakojimo yra valsčius, skrytis, parapija, kiemas ir pravardė tą atsitikimą
 pritapusio ar papasakotojo, beje, prie sudavadijimo adresus patogumo dėl aptamsint
reik...“

O štai ką pridėjims ano[j] pusė[j] rodo: [nurodomos dviejų „taisytinų vietų“
 puslapiai, tų kūrinių numeriai ir eilutės juose] – man lyg ant apjuoko. Malonu
būt, jog III tome tai attaisyta taptų.

Su širdingiausiu sveikinimu
 ir godone

V. Kalvaitis

[Pridedamas klaidų atitaisymas. Po jo:] Labai velytina, jog toliaus Ponai Kurektūrininkai akyliaus mėgint malonėtų, tai tikrai nusitikėdams lūkuriuoju. Su aukštu pagarbinimu

V. Kalvaitis.

19

Tilsit 16.9.1903

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Šuomi pakarniai pranešu, jog aš vardų surašymu ant galo. Dabar darbuojuos su dainelių suskirstymu, kaip tai ir su pasakėlėms buvau padaręs. O kaip, ar tos jau veik išeis iš po spaudos? Visus vardus, ir istoriškuosius, krūvoj – būt šauna knygutė.

Sveikin širdingai

V. K.

20

Tilžėje 10.II. m. 1904

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Pirm viso labai dėkavoju už knygą V...b V... [= „Iš gyvenimo vėlių bei velnių“], didia[i] meldžiu nedvytyt man šiuomi ilgai užtrukus, nes toje knygoje nabaštininką vyskupą Friedemann'ą visai nopros[n]ai apmeluojąs apsirikims mane ir ant kliaudų parinkimo mano pasakaitėse nukreipė. Šiokiomis dienomis neatspėju, o matydamas ateisiančioj nedėlioj neužbaigsiąs, suskumbu nors trumpai žinią duot. Lūkuriuodams, jog ateisiančioj knygoj jau ir paskujos mano pasakaitės patilps, nes to su labai didžiu nusitikėjimu meldams laukiu, o už nepriimtinašias Tamstai labai dėkingas būčiau jas atgal gaudams. Tamstos labai nuoširdžiai meldžiu man kuo veikiausiai atsiliept malonėt: ar tą apsirikimą bei kliaudas attaisydinsi? O bene malonėtai mano surinktuosius vardus... atspausdint? Del mano surinktųjų dainelių dar ir nei joks Krezus neatsirado! Ger būt, kad tiedvi knygi dar šįmet išeit galėtų parodai 1905 [metų] Tilžėje. Greito atsiliepimo laukdamas

Tamstą kuo širdingiausiai sveikindamas lieku

Su godone

V. Kalvaitis

21

Tilžėje 3.III. m. 1904

Aukštai Garbingas Pon Doktor

Tavo Mylistos kortikę džiaugsmingai sulaukiau, tik labai apgailu, jog to apsirikimo attaisys su... 200 kliaudų jau per vėlus! Juk Vyskupo labai meilingąjį pritarimą apie 80 kunigų skaitę, o ką Tie mislys! Visai įbūgau mano rankraščių iš rankų paleist, jei ne Tilžėje spaudinams.

Surinktųjų vardų, kaip tai: žmonių, kiemų, upių, gyvulių ir grybų ant 8000 yra, suprantama, kožnas vardas kitoks, ir jau pagal A. B. C. surašyti, 8° atspausdinti jie 32 laiškų užimtų, 1000 knygų užtektų, po 2 M[arki] nuo kurių, 500 knygučių sav velyčiaus. Be užtrukimo juos prisiūsiu, jei šišon (Tilžėje) spausdinsi... O apie didelę vertybę tų 700 dainelių ne reikals abejot, jas peržiūrėjęsis p. k[unigas] Dr. V. Gaigals 1897 m. tarp kitko man teip rašo: „Yra tai labai vertingos ir brangios dainos, ir mano širdis džiaugiasi jas beskaitant. Tu Lietuvai bei mokytam svietui per tai tikrą skarbą padovanosi.“ 8° atspaudžiant jos 300 laiškų užimtų. 3000 knygų užtektų, kurios po 4 M[arkes] vertos būt, misliju 3000 M[arkių] vertos arba teip jau ant pusės. Taigi po 1500 knygų atspausdintumbei, jos jau suskirtos kaip ir „Rūtų Lapeliai“, kurių vieną knygelę pasiunčiu Tamstos peržvalgai, rasi ne reikals bus visas prisiūsti. Tatai yra mano velijims, o Tamsta rasi ir pritarsi, arba ant to nors savo mislį man išreikši. Tikiu, jog mudu sulygsiva, ir jau pirm česo džiaugiuos, jog Tamsta, savo kaštoms mano rinkinį išleisdams, savam auksinui paminklui dar perlų pridėsi.

Tatai nuoširdžiai velydams lieku su širdingu sveikinimu

Vilius Kalvaitis

22

18.IV.1904

Labai garbingas Pon Doktor!

Jau penkios nedėlios perėjo man nuo Tavo Mylistos atsiliepimo noprosnai belaukiant. Juk vienu kirčiu nieks medį nepargoš. Daug labų dienu

V. Kalvaitis

23

Tilžeje V. m. 1904 [išsiųsta 16 d.]

Garbingas Pon Doktor!

Meldžiu atlaidos man išdrįstant Tave klausdams užklapatyt del mano surinktų jų pasakaičių, kurių dar apie 200 neatspaustų palikai, kažėig aš jas Tav pardavęs. Tik labai norėčiau žinoti: kada jas atspausdinsi, ar jos rasi kai pasturlakos niekados spaustuę nebmatys? Na, tai labai malonėčiau del man labai didiai reikalingo daikto, jog jas (visas užsilikusiąsias) ant mano kaštos man prisiųsdint malonėtumbei. Aš jas kaip veikiąs su didžiausia dėkavone, rasi dar naujų pasakaičių pridėjęs, sugrąžinčiau. Darkart Tamstos labai širdingai meldžiu mano šio prašymo maloniai atbot malonėt, nes tikiu, jog Tav tai ant didžio džiaugsmo derės. Širdingai daug labų dienų ir linksmas Sekmines velydams

linksmingai sveikin

V. Kalvaitis

24

Tilžeje 13.XII.[19]04

Labai garbingas Pon Doktor!

Prašau nedyvyk, man išsdrįstant paskujį kartą dėlei dainelių paakyt! Aš andai apie tai savo mislį apreiškiau, o tačiau Tamsta be pasiūlymo lieki. Juk su vienu kirčiu medis nevirs. Man labai miel būt, kad ant Tavo kaštų jas išleistai, ar rasi jų visai nemeiliji. Lauksiu nors atsiliėpimo.

Su širdingiausiu sveikinimu ir

godone

V. Kalvaitis

25

Tilžeje 14. rugp. [19]05

Aukštai garbingas Pon Doktor!

Nusitikėjime, jog man nedyvysi, išsdrįstant, darkart prie Tavo Mylistos atsišaukiant, kadang' man rodos, jog Tamsta ant manęs apsisunkinęs būsi, kad aš pagal

Tavo geidavimą ne abelnai su mano rankraščiais Tav prisiglaudžiau, ką ale daryt, kad tuoj nesutarimai svarstyti pradeda.

Tamstai pirmo meto rašiau prašydams man dar neatspaustąsias mano pasakaites, kurių apie 100 yra, ant kelių dienų man prisiųsti arba nors pranešt, kada jų paskuja atspausdinta taps! Gaila, to nieko, ir neigi žodelį nesulaukiau.

Taigi dabar darsu su didžiu nusitikėjimu Tamstos labai meldžiu **visas mano** dar neatspaustąsias pasakaites kuo veikiausiai man prisiųst malonėt, nes visai neatbotinai ant trumpo česo jų privalau, o tada aš jas lyg vištą su vištyčiais (padaugsinęs) Tav labai dėkingai sugražysiu ir be pailsio Tavo apsiėmimą su visu įgalėjimu šelpsiu.

Lūkėdamas pasitikiu mano prašymą kuo veikiausiai išpildintą turėt.

Tamstą kuo širdingiausiai sveikindams lieku

Su godone

V. Kalvaitis

26

[Kairiajame kampe:] Išsiųsta ir rašyta 18.XII.1910

[Pašto antspaude:] Tilsit 30.12.[19]10

Mylistai ponui Dr. Basanavičiui!

Labai dėkui už L. M. D. [= Lietuvių mokslo draugijos] brošiurką. Misliju, tokiai tytvykai vardų Valdonu du didiai pritinka.

Naujoviška rašyba juk „Prūsijos L[ietuvių] Dainos“ yra – taigi iš šisia sprūdo, o užsienį nepavijo. Tyriau, jog žodelio „Prūsijos“ baidosi, – ar tai ne juokai!

O nuo brošiurkos „Ūkininkas“ negaliu atsilygt, gal Ponas man kokį eks[empliorių] pažiūrai prisiųst malonėtų, aš, pilną aukštą (krautį) knygų turėdamas, vargu galėčiau jas išpardavinėt apsimti. Bet bene kits pažįstams apsimtų.

Laimingą Naujametę velydamas

Su godone

Vilius Kalvaitis

27

[Pašto antspaude:] Tilsit 23.3.[19]11

Tavo Mylista malonės prabočyt man išsidristant keleta eilutėmis Tavęspi kreiptis.

Tamstos pakarniai klausiu, kas destis su mano nuo spaudos užsilikusioms pasakaitėms, kurių, kiek žinau, dar apie 100 spaudos laukia, o kadangi dabar aš apie

mano knygų paskutinį, ogi pasakaičių, išleidimą rengiuos, todėl Tamstos labai meldžiu nors dabar manęs paklausti ir jas (tas pasakaites) man dėl prigludimo prisiųst malonėt, tad mano surinktosios pasakaitės, kad ir ne į vienas, kaip iš pradžios prašiau, bet nors tik trejose knygose atspausdintos būtų. O Tamsta iš tiesos man nepadėvysi, kad dar ir pasakaičių, norint nedidę knygą kai užbaigą (mano to sunkiojo, kaštomis primirkusiojo darbo) ant galo išleisčiau.

Tamstos atsikartodams pakarniai prašau man tas pasakaites kuo veikiausiai prisiųst malonėt. Juk gal būt, kad aš, jas sulaukęs ir tikrai permąstęs, kitaip pamislyčiau, o ne vien jas, bet dar ir manąsias prigludęs, Tav sugrąžyčiau – prisiųsčiau, suprantama, už pritinkantį atlyginimą.

Didžiame lūkestyje mano prašymui priešais žiūrėdams.

Tamstai viso gero velydams

Sveikin širdingai

V. Kalvaitis

28

[Pašto antspaude:] Tilsit 21.4.[19]11

Garbingas Pone! Prašau po viena sansaga visų jau išleistų dalių knygos „Lietuvių Tauta“ man prisiųsdint malonėt, draug rokundą. Sulaukęs užmokestį prisiųsiu.

Dar ką: „Bagdanovitsch“, rodos, lenkas? O rasi mūsų ištauta??

Su godone

V. Kalvaitis

29

Labai strošniai surašiau

Kaušuose 8.V. m. 1913

J[o] M[ylistai] p. Dr. J. Basanavičiui

Vilniuje.

G[erbiamas] T[amsta]! Tamstos 324 laiškeliu dėl. Mūsų garbingo Girėno manęs surinktieji paskujie rašteliai štai ant antrosės pusės prasided. Ir prašau garbingos „L[ietuvių] m[okslo] Draugijos“, jei šišon kas naujo būtų, kas Draugijoje dar nėra, pasiženklint ir man šį laišką sugrąžyt, tai jas, jeigu dar ne per vėlai būt, džiaugsmingai atsiųsiu. Tie visi rašteliai krūvoj per 250 gramų sver, be abejo, nes išsiskyrims palengvys! Jie yra mano nurašyti, irgi iškarpos iš laiškų, taigi, kaip rodos, per Drucksache negalėsiu siųst. Prašau atrašyt, kaip?

Tamstai viso gero ir links[m]as Sekmines velydams, lieku širdingai sveikindams

V. Kalvaitis

30

[Atvirlaiškio apačioje:] Kaušuose 13.V.[19]14

Garbingas p. Doktor!

Jūsų Mylistos turiu galiausiai užklausti dėlėi Girėno dainelių... kurias jau beveik pirmo meto Jums pasiunčiau, dargi su keturiais šimtais Markių apsergėjęs, o tačiau ik šios dienos atsiliepimo nesulaukiau.

Labai meldžiu be užtrukimo atsiliept malonėt.

O kas bus su pasakaitėms?

Jums nuo Aukščiausiojo sveikatą ir viso gero velydams, su širdingiausiu sveikinimu ir godone lieku Jūsų

V. Kalvaitis

Parengė *Kostas Aleksynas*
ir *Irena Žilienė*